

ESZDŐ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brannai
mező) 16. szám. Telefonszám: 0-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 170 lej

KULFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Küldetések tarifa szerint
vételnek fel

Az alkotmány és a kormány ereje

Az alkotmány az a könyv, amelyet a politikások csak ellenzékben szoktak olvasni.
Jorga és Argetoianu valószínűleg még akkor sem fecsérelték efelére az idejüket. De akár olvasták, akár nem, tény az, hogy a kormányon akkor rugják fel, amikor az nekik éppen jólesik.

A minap beszűntették két bukaresti napilap megjelenését.

Tegnap pedig megakadályozták az összes egybehívott politikai és népgyűlések megtartását. Az ország ismét kapott egy kis izelítőt Argetoianu kormányzasi koncepciójából.

Mondanunk sem kell, hogy fölöttébb veszedelmesnek találjuk a kormány diktatórikus intézkedéseit. A gyűlekezési és szólásszabadság mindig is a legjobb biztonsági szelep volt az anarchikus és rendbontó törekvésekkel szemben.

A történelem azt tanítja, hogy az embereket hagyni kell, hogy kisírják panaszait.

Az elfojtott elégedetlenség a külső csend látszata alatt tovább forr és olyan feszültséget idézhet elő, amelynek levezetése már nem könnyű feladat.

Gyenge kormányok szokása az, hogy erőnek szeretnének látszani. Az azonban, amit Jorga és Argetoianu csinálnak, nem az erő, hanem az erőszak kifejezése.

Ennek pedig rossz vége szokott lenni. A diktatúrával való játék a tüzzel való játék is.

Ez is rekompenzáció . . .

Most már igazán nem tudjuk, hogy Argetoianu pénzügyminiszter viccel, vagy halálisan komolyan beszél.

Tudniillik azzal akar kedvet csinálni a magánalkalmazottaknak az áldozati adóhoz, hogy e keserű pilula fejében bizonyos rekompenzációt ígér.

Rekompenzáció? Nem is olyan rossz dolog. Lehetne róla beszélni.

Igérhette volna például a pénzügyminiszter, hogy az áldozati adó fejében épít valamennyi magántisztviselőnek egy-egy családi házat, legyen hova vénségére lehajtsa a fejét a kiüregedett alkalmazott.

Vagy ígérhette volna a pénzügyminiszter valami ehhez hasonló.

Argetoianu azonban nem így képzelel a rekompenzációt. Egészen másképp. Nem családi házat ígér az áldozati adóval meggyötört alkalmazottaknak. Egyebet.

Nyugdíjintézetet.

Hát nem rossz ez még viccnek is?

Hiszen a nyugdíjintézet nem rekompenzáció, hanem ráadás az áldozati adóra. Joggal arra, hogy a borzalmas áldozati adón felül, megint tekintélyes összeget vonjanak le a magántisztviselőktől. Ellen szolgáltatás nélkül.

Valaki azt mondhatná, hogy nem ellenszolgáltatás nélkül. Hiszen ezért a levonásért egykoron nyugdíjat kapnak majd a magánalkalmazottak.

De az állam ma sem fizeti a nyugdíjakat.

Hát még egykoron . . .

Az akasztófa nem gyógyszer

Budapesten újra fegyveres bankrablás történt. Alig három héttel Ondi Sándor statáriális kivégzése után. Az „elrettentő” példa tehát nem használt. Legalább is a betörőket nem rettentette el.

Tegyük hozzá, hogy nem is rettentette el. Nem pedig azért, mert az emberek legnagyobb része nem születik rablónak, hanem azzá lesz, azzá teszik a társadalmi körülmények. És ebben élesen különböznek a költöktől, akik állítólag egyenesen ilyenekül születnek.

Ezelőtt hetven évvel már megírta Taine, a nagy francia gondolkodó, hogy a bűn éppoly társadalmi produktum, ami-

A királyi palota előtt tüntettek a magánalkalmazottak az áldozati adó ellen

Csak a tízezer lejen felüli fizetéseket fogják megadózni. A Bankszövetség tiltakozik a mezőgazdasági tartozások konvertálása ellen

Bucuresti-Bukarest, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Két nagy probléma áll a politikai körök érdeklődésének középpontjában: a mezőgazdasági tartozások konvertálása, valamint a költségvetés és az ezzel kapcsolatos javaslatok. A mezőgazdasági tartozások konvertálása immár befejezett ténynek tekinthető. Az egyes pártok nem értenek ugyan egyet Argetoianu javaslatával, de egészen bizonyos, hogy nem fognak a javaslat ellen szavazni, mert ebben az esetben a kormány kisütné róluk a parasztság előtt, hogy nem akartak hozzájárulni tartozásaik rendezéséhez. Más kérdés aztán, hogy a konvertálásról szóló javaslat nem a legjobb impressziót keltette a külföldön és hogy visszahatásai az ország gazdasági és pénzügyi életére egyelőre beláthatatlanok.

A bankok állásfoglalása

Ebben a kérdésben a különböző román bankszervezetek központi vezetői ülést tartottak, amelyen arra a konkluzióra jutottak, hogy Argetoianu javaslatát megengedhetetlen koncepcióból indul ki, alkalmas arra, hogy az ország hitelszervezetét összerombolja s ezért a javaslatot alapvetően módosítani kell. Bizottságot küldtek ki, amely ilyen értelmű memorandumot fog a kormány elé terjeszteni. A bizottság tagjai Stefanescu, Oscar Kaufmann, Neamtu, Dumitrescu és Loga bankigazgatók, valamint Gheron Neta professzor, a bankszövetség főtitkára.

Megírtuk, hogy Florin Zaharia volt iparügyi államtitkár benyújtotta a kormánynak lemondását a mezőgazdasági bank igazgatói állásáról. Zaharia lemondását azzal indokolta, hogy nem ért egyet a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló törvényjavaslattal, melynek végrehajtása éppen a mezőgazdasági bank feladata volna. Florin Zaharia után ma kilépett a bank igazgatóságából Mihai Vulcanescu kormánybiztos is. Vulcanescu indokolásul azt hozza fel, hogy a kormány a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslat elkészítésénél önkényesen járt el és elmulasztotta kikérni a bank véleményét. Mindez azonban már nem igen változthat azon, hogy a kamara és

a szenátus a javaslatot rövid időn belül meg ne szavazza.

Argetoianu ígérete

A másik politikai aktualitás a 25 milliárdra redukált költségvetés és az ezzel kapcsolatos törvényjavaslatok képezik. A kormány valóban jelentős megtakarításokat eszközöl az egyes minisztériumok költségvetéseiben, ezzel szemben a rendkívüli költségvetés amely beruházásokra és az állam tartozásainak kifizetésére volna hivatott, komolytalannak tartják. Nem valószínű, hogy a közel tízmilliárdra rugó rendkívüli költségvetésnek egy egészen kis részét is fel fogja tudni hozni a kormány. Ezek a problémák azonban ugyszólván teljesen eltörpülnek a magántisztviselői fizetéseket rendkívüli adójának kérdése mellett. Argetoianu külföldi újságírók előtt tartott expozéjában azt mondta, hogy a köz alkalmazottak áldozati adója 27 százalékos lesz, tehát igazságtalan volna a magántisztviselőket előnyösebb elbánásban részesíteni. Ez az argumentálás teljesen hamis, mert időközben a magánalkalmazottak fizetéseit is redukálták a vállalatok, eltekintve attól, hogy a köztisztviselők egy egész sereg kedvezményt élveznek a magántisztviselőkkel szemben. Argetoianunak az az ígérete, hogy felállítja a magánalkalmazottak nyugdíjpénztárát, nem tekinthető komolynak.

A királyi palota előtt

Mint megírtuk, a magánalkalmazottak vasárnapra tervezett tiltakozó gyűléseit betiltotta a kormány. A különböző magán alkalmazott szervezetek képviselői ennek ellenére is gyűlést tartottak, ahol megalkotották a magánalkalmazottak blokkját. Ezután tüntető menetben vonultak fel, de a Sărăndar uca előtt a karhatalom utjukat állotta. Összetűzésre került sor, néhányan megsérültek. A kordont mégis sikerült áttörni s egy csoport a királyi palota elé vonult, ahol a királyhimnusz énekelték, majd a rendkívüli adó ellen tiltakoztak.

Corteanu képviselő, a költségvetés előadója, kijelentette egyébként az újságírók előtt, hogy értesülése szerint csak a tízezer lejen felüli fizetések esnek áldozati adó alá.

ként a vitrol a kémiai eljárások produktuma. Negyven évvel ezelőtt pedig a legművészebb, legvilágibb angol művész: Wiide állapította meg pompás könyvében: „Az emberi lélek a szocializmusban” címűben, hogy a kegyetlen büntetések nemhogy csökkentenék a bűn esélyeit, hanem fokozzák.

A nagy szellemek, a nagy „utópisták” rendszerint azok, akik a valóságot előbb látják meg, mint a közönséges emberek. A magyarországi események százszázalékosan igazolják a fentemlített két nagy férfi állításait.

Százszázalékosan igazolják, hogy az okozatot nem lehet kiirtani az okok megszüntetése nélkül. Hiába statárium, hiába akasztófaak rengetege ott, ahol a nyomor végső kétségbeesése „ultima rációkra” kényszeríti az embereket.

Akiknek nincs már mit veszíteniök, azok rendszerint vakmerőbben nyulnak azokhoz a végső eszközökhöz, amelyek esetleg menekülést jelenthetnek számukra az éhenhalástól. Akik éppen ezért könnyen vesznek a kezükbe revolvért és könnyen kísérlik meg azt, amit normális emberi körülmények között, józan észsel nem kísérlelnének meg.

Az orvostudomány megállapította, hogy a tartós éhség megzavarja az agy normális funkcióját. A megzavart agy pedig kétségbeesett cselekedetre ösztönöz.

Ezt pedig akasztófaival nem lehet megszüntetni. Ezt csak az éhség megszüntetésével lehet paralizálni. A statáriális akasztófa nem gyógyszer. A kétségbeesést nem rettent el. Ellenben alkalmas arra, hogy az emberien érző embereket rettentse el — a módszertől.

VILÁG TŰKRE

Munkás-egységfront Miller ellen

A német szociáldemokrácia egyik legbefolyásosabb vezetőjének, dr. Rudolf Breitscheidnek a hesseni választások előtt tartott beszédével kapcsolatosan olyan hírek terjedtek el, hogy a szociáldemokrácia közös front alakítására ajánlott fel a kommunista pártnak a Hitler-féle horogkereszt mozgalom ellen. A híresztelések a sajtóban csakhamar konkrét formát öltöttek és például egyik kommunista estilap már arról is beszámolt, hogy a szociáldemokrata kibővített pártvezetőség legutóbbi ülésén Otto Braun porosz miniszterelnök és Severing porosz belügyminiszter élesen összekülömböztek, mert Braun helytelenítette, hogy belügyminisztere a kommunistákkal való egységfront mellett foglal állást. Mint-hogy Severing a szóbanforgó ülésen nem vett részt, tehát nem kaphatott ott hajba Braunnal, az egységfront megalakítására vonatkozó hírek azonban ezuttal — nem teljesen légből kapottak. Sem a szociáldemokrata, sem a kommunista párt vezetősége nem foglalkozik ugyan a gondolatokkal, hogy tárgyalásokat kezdjen az egységfront létrehozásán, azonban tény, hogy mindkét párt tömegei egyre határozottabban követelik a közös ellenség-gel szemben az egységes proletárfront kiépítését.

Az utóbbi hetek eseményei nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ez a jelszó a munkásság körében tért hódít.

A faszizmus egyre fenyegetőbben jelentkezik. A kommunista pártnak mindezekig az volt, legalább is kifelé az álláspontja, hogy „jőjjön Hitler, utána mi következünk!” Titokban pedig valószínűleg azt remélték, hogy Hitler ugysem kerül kormányra, mert a szociáldemokrácia ezt a baloldali polgári pártok segítségével meg tudja akadályozni. A szociáldemokrata pártnak viszont az az álláspontja, hogy bármennyire is népszerűtlen ez a munkásság előtt, még tekintélyének elvesztése árán is támogatja a Brüning-kormányt, amíg Hitlerék hatalomrajutását megakadályozza.

A horogkereszttesek braunschweigi szereplése felnyitotta azonban mindenkinek a szemét, aki azzal a gondolattal kacérkodott, hogy egy aránylag rövid ideig tartó Hitler-uralom átmeneti kellemetlenségek árán végeredményben üdvös hatást gyakorolna a politikai helyzet tisztázására. A náciq ugyanis háromnapos pártkongresszusuk alatt, mint ismeretes, a legszabályosabb fehér terrort vezették be Braunschweigben, az uccai igazoltatástól kezdve a tömeggyilkosságokig eljátszották a müncheni tanácsköztársaság leverése utáni idők atrocitásainak egész skáláját és a horogkereszttes braunschweigi belügyminiszter fennhatósága alatt álló rendőrség jámborul statisztált ehhez a véres színjátékhoz. A háromnapos braunschweigi vérengzés alapos köstölőt adott az „átmeneti kellemetlenségek”-ből, amelyekkel Hitler mégoly rövid ideig tartó kormányzása is járna s nagy kiábrándulást okozott a kommunista tömegek körében a hivatalos pártpolitikából. A szociáldemokráciát viszont épily alapon csalódással töltötte el a Brüning-kormány belügyminiszterének, Groener tábornoknak magatartása a braunschweigi atrocitások ügyében indult vizsgálat körül. A belügyminiszter ugyanis egészen szokatlan módon, nemhogy felelősségre vont volna a braunschweigi illetékes hatóságokat, hanem az ottani — katonai parancsnoktól kért privát információt a lejátszódott eseményekről és a hatásköröknek ezzel a szerencsés összekeverésével le is zárta a braunschweigi gyilkosságok aktáit. Ez a botrány még ki sem hült, amikor kipatant az a hír, hogy Hitler és Brüning között Groener tábornok bizalmasa, egy másik bürogenerális közvetít.

Annak a felismerése, hogy a Brüning-

Titokzatos körülmények között eltűnt Bukarestből egy párizsi francia színész

Rose Amy, a párizsi Muzic-hallok sztárja négy nap óta nem adott életjelet magáról. Bűntény áldozata lett a francia színész?

Kétmillió frankot érő ékszereivel együtt tűnt el a francia színész

Bucuresti-Bukarest, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A főváros nagyvilági köreit egy párizsi francia színész titokzatos eltűnése tartja már napok óta feszült izgalomban. Röviddel ezelőtt érkezett Bukarestbe Rose Amy, a párizsi nagy Music-hallok Európaszerte ismert sztárja, akit szerződése négy hétre az egyik nagy bukaresti varietéhez kötött. A varieté időközben a gazdasági nehézségek miatt kénytelen volt becsukni és Rose Amy két heti bukaresti tartózkodása után elhatározta, hogy visszautazik a francia fővárosba. Kifizette hotelszámláját, megváltotta magát a Párizsig szóló jegyet, de az elutazás napján nem jelentkezett a szállóban podgyászáért és a Simplon bukaresti irodájában nem tudnak arról, mintha Rose Amy elutazott volna. A francia színésznek egész egyszerűen nyoma veszett.

A francia színész, a francia kolónia vendége

Rose Amy két héttel ezelőtt érkezett Bukarestbe. Szerződése, amely hatalmas honoráriumot biztosított számára, nem volt végrehajtható. A francia színész az Athene Palaceban lakott, ahol az egyik legegységesebb lakosztályt foglaltatta le magának. Bukaresti tartózkodását felhasználva, a fővárosi francia kolónia felkérésére nagy siker mellett szerepelt november 11-én, a fegyverszünet évfordulójának emlékére rendezett ünnepségen. A Madelon himnuszt adta elő, amellyel annak idején hatalmas sikert aratott Párizsban és amellyel az egész világot bejárta.

A bukaresti francia kolónia tagjai nagy szeretettel fogadták a színészt, akit az egyik meghívás a másik után ért. Ugyanolyan minden nap egy másik francia család vendége volt. Különösképpen a romániai franciák szövetségének Saladin nevű elnökénél volt bejáratos. November 19-én este egy párizsi nagy cég bukaresti megbízottja: Canaule hívta meg magához dinéire. Ez egyúttal a bucsu-vacsora is lett volna, miután a színész el volt határozva arra, hogy még aznap este 11 órakor visszautazik Párizsba. Az egyik utazási irodában megváltotta jegyét, majd közölte a szálló portásával, hogy felmondja szobáját. Prezentálták neki a számlát, amelyet a színész ki is fizetett, majd meghagyta, hogy podgyászákat a szobájában hagyja és az elutazás előtt fogja majd magához venni. Rose Amy ezután elhagyta a szállót.

A színész nem jelenik meg a bucsuvacsorán

A Canaule-család aznap este csodálkozva állapította meg, hogy a színész nem jelent meg náluk a megállapított időben a dinéire. Azt hitték, hogy nem volt már ideje a meghívásnak eleget tenni. Canaule és felesége éppen ezért megvacsoráztak, majd kihajtottak az északi pályaudvarra, abban a hiszemben, hogy a Simplon elindulása előtt még találkozhatnak a színésznővel. Canaule átkutatta a párizsi expressz összes kocsi-jait, de Rose Amyt sehohol sem találta. A Simplon kigördült az északi pályaudvarról anélkül, hogy magával vitte volna a színésznőt, Canaule és felesége az Athene Palacehoz hajtottak és megkérdézték a portástól, hogy mi van Rose Amyval. A portás nem tudott semmilyen felvilágosítással szolgálni. A színész délután eltávozott azzal, hogy visszatér podgyászáért. Azóta nem látták.

Kétmillió frankot érő ékszereivel együtt tűnt el a francia színész

Rose Amy másnap sem adott magáról életjelet. A francia kolónia tagjai ijedten kérdezősködtek utána, de nem tettek jelentést a rendőrségnek, mert azt remélték, hogy a színész valószínűleg még csak elő fog kerülni. Rose Amy azonban azóta sem bukkant fel a láthatáron. A környezethez tartozó személyek úgy tudják, hogy a francia színész állandóan magával hordta retiküljét, amelyben tekintélyes pénzeszeget kívül drága és értékes ékszereit is tartotta, többek között egy gyémánt karkötőt és egy briliáns gyűrűt, amelyeknek értéke egymagában

meghaladja a félmillió lejt. Összesen ékszereinek értékét kétmillió francia frankra becsülik.

A bukaresti francia kolónia több tagja jelent meg tegnap délelőtt a fővárosi rendőrségen, hogy Rose Amy után érdeklődjenek. Az egyik elmondta, hogy a színész panaszkodott neki, hogy bukaresti tartózkodása alatt két magas és jól öltözött egyén követte őt, akik állandóan nyomában voltak. Az üldözés fölöttébb idegesítette a színészt, aki erről többször is panaszkodott ismerősei körében. Ezek igyekeztek megnyugtanni, hogy a

két jólöltözött fiatalembernek nem lehetnek veszélyes szándékai.

Jelentkezett a rendőrségen egy Grigorescu nevű bérigazgató is, aki a következőket mondotta a tollba a nyomozást vezető rendőröknek:

— Rose Amynak novemberben nem volt szerződése. Amikor erről tudomást szereztem Párizsban, felkerestem a Claridge-szállóban levő pazar berendezésű lakosztályában és leszerződöttem egy bukaresti varietéhez. A szerződést azonban fel kellett mondani, miután a lokál időközben bezárt. A színész ek-

kor a francia konzulhoz fordult, aki bemutatva őt különböző befolyásos személyeknek s ezek segítségével igyekezett elhelyezkedni. Rose Amy azonban olyan magas fellépti díjat kért, amelyet egyik jobb varieté sem tudott teljesíteni. A színész esténkénti fellépéséért 900 frank fellépti díjat kért, csaknem hat-ezer lejt. Ezt az összeget ma Bukarest nem bírja el. Miután nem tudott szerződéshez jutni, elhatározta, hogy visszautazik Párizsba. Tudomásom szerint november 20-tól kezdve egy nagy párizsi Muzic-hallban kellett volna énekelnie.

A bukaresti francia kolónia tagjai nem tudnak választ adni arra a kérdésre: miért mondotta fel lakosztályát és miért váltotta meg Rose Amy a Párizsba szóló jegyet, ha nem utazott el a fővárosból? Nem tartják valószínűnek, hogy a francia színész szeszélyéből hagyta volna ott bukaresti ismerőseit. Sokkal valószínűbbnek látszik a feltevés, hogy Rose Amy titokzatos eltűnése mögött bűntény húzódik meg, amelyben a színész értékes ékszerei jelentős szerepet játszanak. A bukaresti rendőrség és a sziguranca vezérigazgatósága széleskörű nyomozást vezettek be.

Teljes kudarccal végződött Mandzsuriában a Népszövetségi intervenció

Északmandzsuriában újra kiújultak a harcok a japánok és kínaiak között. A tokiói kormány hallani sem akar a fegyverszünetről. Petain tábornok lesz a Népszövetségi vizsgálóbizottság elnöke

London, november 23. Pekingi jelentés szerint Csang-Csu-Liang marsall, mandzsuri főkormányzó sajtónyilat-

akceptálni, ha a vizsgálóbizottság katonai kérdésekre nem írja be magát s nem tesz semmit az esetleges hadműveletek megakadályozására

Szép haj 5 Leiért.

Van már

Pixavon-shampooon

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 Lei.

A Pixavon-shampooon mentes a szódától, puha, bőséges habot ad és pompásan illatosítja a haját.

kozatban megállapította, hogy a népszövetségi intervenció teljes kudarcra végződött, mert Japán a november 16-ra kitűzött kiürítési dátum idején még növelte Mandzsuriában a megszállási zónát.

Tokióból közlik, hogy a japán hadügyminisztérium utasításaihoz képest a japánok Északmandzsuriában most már nem fognak újabb területeket okkupálni. A japán haderők semmi új támadásra nem készülnek s legfeljebb a vasutvonalak biztonságát veszélyeztető kínai bandák ellen foganatosítanak intézkedéseket.

Ezzel egyidejűleg Kína panaszt tett a japánok északmandzsuriái újabb repülőbombázásai miatt.

Diplomáciai körökből származó hírek szerint a tokiói kormány érintkezésbe lépett Joshisawa japán népszövetségi fődelegátussal s helytelenítette hogy hozzájárult a tanács előtt a hadműveletek szüneteltetésére vonatkozó népszövetségtanácsi indítványhoz. A tokiói kormány nem akar hallani sem fegyverszünetről.

Ugy hírlik, hogy a népszövetségi bizottsági vizsgálatot Japán csak abban az esetben hajlandó

A lapokhoz érkezett jelentések szerint Észak-Mandzsuriában a harcok a kínaiak és a japánok között kiújultak.

London, november 23. A Times távirata szerint közelebről nemzeti kormány alakítása várható Tokióban a mandzsuri eseményekkel kapcsolatos diplomáciai nehézségek és az ország súlyos pénzügyi helyzete miatt.

Washingtonban a japán nagykövét hivatalosan közölte a külügyi hivattal, hogy a megszálló csapatok a leg-

rövidebb időn belül ki fogják irtani a keletkínai vasutvonalról északra eső vidéket s így Tsitsikart is. Egyes csapatrészek a kínaiak szétszórása után máris parancsot paktak a dél felé történő elvonulásra.

Ugy hírlik, hogy Charbintól északra Csin-Csaunál mintegy ötezezer főnyi kínai sereg ismét gyülekezőben van s egyesülni akar Maa-Csang Szan tábornok szeptvert hadaival. A kínaiak akiket ezuttal Csang-Cso-Liang marsall fog vezetni, erőteljes ellenállásra készülnek a japánokkal szemben.

Valószínűnek tartják, hogy a Mandzsuriába küldendő népszövetségi vizsgálóbizottság elnöke Petain marsall lesz.

Kényszeregyezséget kért Bukarest legnagyobb zálogháza is

A „Muntele de Pietate“ 94 millió lejes aktívával és 52 millió lejes passzívával fizetékptelenségét jelentett a bukaresti törvénszéknél

Bucuresti-Bukarest, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A főváros legnagyobb zálogháza, amelyet népies néven a „Könyörület hegyének“ hívnak, ma délelőtt kényszeregyezséget kért az ilfovi törvénszéken. A zálogházat 1906-ban törvényhozási uton alapította az akkori liberális kormány azzal a céllal, hogy államilag ellenőrzött intézet segítségével megakadályozza a zálogházak garázdálkodását. Az intézet hivatalos címe: privilégizált romániai zálogkölespénztár volt s egymillió lej alaptőkével alakult meg. Ezt később 200.000 lejjel felémezték. Az intézet Krajovában, Braiában és Galacon fiókokat létesített, amelyek azonban nem jövedelmeztek és ezért be kellett szüntetni. 1916-ban, amikor Románia belépett a világháborúba, a zálogháznak egymillió 395 ezer lej kinlevése volt. A vonatkozó zálogokat a német megszállás előtt, a kormány rendeletére előbb Jasiba, majd Moszkvába menekítették, ahonnan nem is kerültek többé elő. Az intézet nehezen heverte ki ezt a súlyos veszteséget, amely a lej akkori értékét tekintetbe véve, 42-43 millió lejnek felel meg.

Békekötés után a Banca Carpatilor segítségével reorganizálták a zálogházat és alaptőkéjét ötmillió lejre emelték fel. A zálogház tekintélyes forrást bonyolított le, amit a következő számok kellően illusztrálnak: 1928-ban 37 ezer 114 kölcsönt folyósított a zálogház, 78 millió 381 ezer lej értékben. 1929: 51.288 kölcsönt 96 millió 148 ezer lej értékben. 1930: 58.683 kölcsönt 100 millió 398 ezer 900 lej értékben.

Mint hogy a fokozott kölcsönkéréseknek az intézet saját erejéből nem tudott eleget tenni, bevezette a betéti rendszert. 1931 elején 49 millió 154 ezer lejre rugott az intézet betétállománya. Ebből ez év júliusától novemberéig 16 millió 472 ezer lejt fizetett vissza. Közben azonban a Banca Carpatilor kényszeregyezséget kért és az intézet nem tudott újabb támogatáshoz hozzájutni, kénytelen volt kényszeregyezséget kérni. Az aktívák 94 millió 312 ezer lejt tesznek ki, míg a passzívák 52 millió 127 ezer lejre rugnak. A zálogház száz százalékos kvótát ajánlott fel, amely három év alatt, kamat nélkül fizetendő vissza.

— A nagyherceg kitüntetés. Pécsből jelentik: Kern Adél, a bécsi állami Operaház koloraturénekesnője sorozatos hangversenyeket tartott Kőburgban, Góthában és Erlangenben. Az egyik hangverseny után Ernő Ágost kőburg-góthai nagyherceg magas kitüntetéssel ajándékozta meg a művésznőt, annak ellenére, hogy a herceg uralkodói jogai a német forradalom és a köztársaság proklamálása óta megszűntek.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉB: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Jöjjön Ön is tavasszal Palesztinába!

A kolozsvári zsidóság vezetői márciusra társaskirándulást rendeznek Palesztinába

Hetek óta, ha a kolozsvári zsidó társadalom vezetői összejárnak, minden tanácskozáson és minden tárgyaláson ugyanaz a mondatja: meg kellene látogatni az épülő országot. Minél nehezebbre fordul az itt élő zsidóság sorsa, annál határozottabban tör utat a zsidó élet minden vezetőjének lelkében az a kívánság, hogy felkeresse a zsidó valóságok és a zsidó remények földjét: Palesztinát.

Amióta a keleti és nyugati országok zsidósága feltartóztatatlanul a teljes pauperizálás lejtőjére került és ezzel együtt kiapadtak a zsidóság szellemi erőforrásainak anyagi forrásai is, a világba került világ zsidósága számára Palesztina maradt meg az egyetlen sziklaszilárd pont, ahol a zsidó építőmunka egyre erőteljesebben ivel felfelé és a zsidó közösség javának gyarapodásával együtt nemcsak az eddigi kulturintézmények izmosodnak meg, de évről-évre új és új kulturalkotások születnek.

Csak természetes, hogy

minden igaz zsidó a legjobban azután sóvárog, hogy saját szemével lássa meg azt az életet és azt a munkát, amelyről már annyi hírt hallott.

Hogy ez a kívánság olyan nehezen ölthet testet, annak elsősorban a mostoha gazdasági helyzet az oka, ami miatt a legtöbb ember még az utiköltségeinek a kalkulációjától is visszaretten. Egyre többen vannak, akik Palesztinát látni kívánják s egyre kevesebb ember tudja rázárni magát egy egyéni súlyos költségeire. Így született meg a kolozsvári zsidó társadalom vezetőiben egy társasutazás nagyon egészséges eszméje.

Egy olyan társasutazás, amely egy részről a minimumra szorítja le az utazás költségeit, másrésztől módot ad az utazás minden résztvevőjének, hogy a legrövidebb idő alatt a legtöbbet lássa és szakszerű felvilágosítások révén a legtöbb tapasztalatot gyűjthesse össze.

Hogy ez a társasutazás maradjék nélkül be tudja tölteni hivatását, nem nyeresz-kedő turistavállalkozások fogják lebonyolítani az utat, hanem maguk a kirándulás résztvevői és mert így a kirándulás senkinek akar keresni, a költségek csak a legszükségesebb nettó kiadásokra fognak szorítkozni. Az elszámolásokba különben is betekintése lesz a kirándulás minden egyes résztvevőjének és az előzetesen kikalkulált összegből valami is megmaradna, úgy minden egyes résztvevő arányosan visszatérítésben részesül.

A kirándulást rendezők tervei szerint a társasutazás utvonala Konstanca, Konstantinápoly, Athén, Alexandria, Kairó és Palesztina lenne és így a résztvevők meglátogatnák Konstantinápolyt és Athént valamennyi nevezetességeit, bejárnák Egyiptom minden hírességét és 12-13 napot töltenének el Palesztina megtekintésével.

A társasutazás egyéni utlevelek alapján történik, a vizumokat azonban már a rendezőség szerzi meg minden egyes utlevélre és

az egész ut Konstantinápolyt Konstantinápolyt személyenként 25 ezer lejbe kerül.

Ez az összeg nemcsak azért ilyen minimális, mert a társasutazás rendezése nem üzleti alapon történik, hanem azért is, mert az utazás rendezői különböző lépéseket tesznek folyamatba vizum- és más kedvezmények elérésére.

Magyarországon évről-évre rendeznek ugyanilyen programmal és időtartalommal kirándulásokat, erdélyi zsidók azonban éppen azért nem tudtak ezekhez az utazásokhoz csatlakozni, mert a magyarországi társaskirándulás költsége csaknem háromszorosa teszi ki a most tervezett erdélyi kirándulásnak.

A társasutazás Egyiptomig a Serviciul Maritin Roman kényelmes hajóján fog történni második osztályon, míg Egyiptomtól Palesztináig vonaton harmadosztályú külön kocsiokban.

A huszonöt ezer lejben benne van a teljes ellátás egy a hajón, mint a vonaton és az utazás egész tartama alatt szállodai költségek, borraivalok, autobuszok, beléptidíjak, egyszóval az

ut teljes százszázalékos költsége. A rendezők kérésére dr. Weiszbürg Chajim, aki éppen most tér vissza Palesztinába s aki egyike Palesztina legjobb ismerőjének, a tőle megszó- kott önzetlenséggel elvállalta az erdélyi kirándulók kalauzolását, ő fogja megmutatni a társasutazóknak Palesztina összes történelmi nevezetességeit és emlékeit, az új kolóniákat, a városokat, az ipari centrumokat, egyszóval az épülő ország minden nevezetességét.

Ha elegendő számú jelentkező lesz és a jelentkezők nagyobb többsége meg kívánna takarítani az egyiptomi utiz- kasz költségeit és idejét, egy a hajó Konstantinápolyt és Athént érintése után Egyiptom elkerülésével egyenesen Haifában kötne ki, amely esetben a kirándulás négy-öt nappal, a költségek pedig körül- belül négyezer lejjel megrövidülnek.

A kirándulás vezetősége különben is meg fog hallgatni minden tanácsot és minden kívánságot és a legvégső prog- ramot valamennyi jelentkező kívánságá-

nak összhangba hozásával fogja összeál- lítani. A társascsoporthoz március első napjaiban száll hajóra Konstancában és március 27-e körül tér haza. Március hónap a legszebb és legalkalmasabb idő Palesztina meglátogatására. Az országot ebben az időben a narancsvirágok borítják s néhol még friss gyümölcse van a narancs erdőknél. Kellemes tavaszi levegőben fogja kényelmes autobuszokon, jól aszfal- tozott országutakon beutazni az egész országot a társaság, olyan időpontban, amely a nagy turista-özönlést közvetle- nül megelőzi és így a szemléltetésre és tájékozódásra a legalkalmasabb. Az utazás fénypontja pedig a világhírű telavivi purimi karnevál megtekintése lesz.

A kirándulásra jelentkezni a kolozsvári Kishitelbanknál lehet szóban és írásban. Komoly jelentkezésnek csak azt tekintheti a rendezőség, aki a Kishitelbank pénztárhoz „Palesztina utazás” számlájára ezer lejt befizet.

Ez az ezer lej be lesz tudva a huszonöt- ezer lejes részvételi díjba, amennyiben azonban valaki a jelentkezésétől később visszalép, úgy a befizetett ezer lejt a rendezőség a Keren Kajemet javára utalja át.

Minden érdeklődésre szívesen válaszol a rendezőség, amelynek címe: Banca del Credit Marunt Cluj, Str. Regina Maria 11. „Palesztina utazás”. Az Uj Kelet pedig időről-időre közölni fogja a jelentkezők neveit, a kirándulás részletes uti- programját és minden aprólékos tudni- valót is.

Megszűnt a postai utánvételi forgalom Románia és Magyarország között

Postai megbízást sem fogadnak el. A postavezérgazgatóság távirata

Cluj-Kolozsvár, november 23. A nem zeteközi piacon keletkezett valutáris zavar a postaforgalomban is lépten- nyomon érezteti hatását. A közelmult- ban hosszabb ideig szünetelt a Románia és Magyarország közötti postai forgalom, míg aztán egy újabb rende- let következtében ismét helyre állott.

Ma délután távirati értesítés érke- zett a postavezérgazgatóságtól a pos- tafőnökséghez, amely ismét lényege- sen megbénítja a két ország közötti postaforgalmat. A távirati rendelkezés értelmében ugyanis további intéz- kedésig megszűnik a két ország között a postai utánvételi megbízás-forgal- om. A rendelkezés tehát bármily utánvételi küldeményre, továbbá a postai megbízásokra vonatkozik. Ez a postai megbízás nem egyéb, mint egy más országbeli hitelező inkasszó-meg- bízása a posta részére.

A postavezérgazgatóság távirata egyébként így hangzik:

„További intézkedésig postai meg- bízások és utánvételi küldemények Magyarországra és vissza nem le- hetségesek. Folyó hó 21-én tul ér- kezdő utánvételi küldemények vissza- rendelőndők”.

A rendelkezés érthetően általános feltűnést keltett és a valutazavarokra vezethető vissza. A tiltó határozat ugyanis anak a megakadályozását cé- lozza, hogy utánvételi küldemények- kel valutát az országból kiesempész- hessenek, illetve, hogy a postai in- kasszók útján valuta a határon tulra kerüljön. Tekintettel a rendelkezés forgalombénítő hatására, remélik, hogy csak egy pár napig marad ér- vényben és azután ismét helyre áll a rendes forgalom.

Erőteljes tempóban folynak a Zsidó Párt szervezkedési munkálatai

Dr. Fischer József részvételével megbeszéléseket tartott a párt temestorontál és aradmezei vezetősége

Timisoara-Temesvár, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Fi- scher József országgyűlési képviselő, a Zsidó Párt erdélyi tartományi veze- tőségének elnöke vasárnap délelőtt Temesvárra érkezett, hogy kontaktus- ba lépjen a párt itteni vezetőivel. A temesvári csoport vezetősége dr. Ligeti Sámuel elnökele alatt ülést tartott, amelyen főleg a szervezet és a szer- vezkedés aktuális kérdéseit beszélték meg. Elhatározták, hogy a legrövi- debb időn belül keresztül viszik a szer- vezkedési munkálatakat egy Temes- váron, Mint Temes-Torontál megyé- ben. Rövidesen összehívják a temes-

torontálmezei szervezet konferenci- áját. A megye képviseltetni fogja ma- gát az erdélyi tartomány kongresszu- sán, ahol a temestorontáli delegátusok állást fognak foglalni a napirenden levő programatikuss kérdésekkel szem- ben. A temesmezei szervezet munká- jában igen aktív és eredményes részt vesz az ifjusági szervezet, amely ma- gában foglalja a megye zsidó ifjusá- gának minden rétegét.

Vasárnap este az aradi és aradme- zeyei szervezet vezetősége tartott meg- beszélést iltői Adler Tibor elnökele alatt. Adler Tibor beható referátum- ban ismertette a csoport eddigi műkö-

dését és a szervezkedési munkálatok jelenlegi állását. A tagozat tevékeny- sége igen eredményes és jó mederben halad előre. Arad megyében is rövi- desen összehívják a megyei konferen- ciát. Dr. Fischer József tartott ezután rövid referátumot a politikai helyzet- ről, majd megállapították az aradme- zeyei pártszervezet pénzügyi, gazda- sági és szociális bizottságát. A bizott- ság tagja Arad zsidóságának legkivá- lóbb reprezentánsai, akik eredményes- ségkedeztet fognak nyújtani iltői Ad- ler Tibor fáradhatatlan tevékenység- nek. Az értekezlet végeztével úgy dr. Fischer József, mint Adler Tibor felhívták a zsidó ifjuságot a pártmunkában való aktív részvételre.

Szabadlábba helyezték László Akos és Schreiber Andor bankigazgatókat

Cluj-Kolozsvár, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Pastia vizs- galóbíró ma délelőtt elrendelte a Lőrinczy-ügyben letartóztatott László Akos és Schreiber Andor bankigazga- tók szabadlábba helyezését. Lászlót 50 ezer, Schreiberet pedig 150 ezer lej kau- ció ellenében helyezték szabadlábba, miután további fogvatartásuk nem bizonyult indokoltnak.

Itt említjük meg, hogy a kormány ma délelőtt táviratilag felfüggesztette állásából dr. Tarta Aurel kolozsvári pénzügyigazgatót. Tartat röviddel ez- előlt nyugdíjba küldte a kormány, a pénzügyigazgató azonban bebizonyi- totta, hogy neki még három évi szol- gálati jogosultsága van, mire visszahe- lyezték. Nem lehet tudni, hogy újabb felfüggesztése nem-e ugyanezak poli- tikai okokból történt.

Meghalt Loucheur volt francia miniszter

Párizs, november 23. Louis Loucheur volt kereskedelmi és munkaügyi minisz- ter tegnap délután félháromkor meghalt. A háború alatt a munició-utánpótlás egyik főirányítója volt. Békekötés után az elpusztított területek ujjaépítésének tár- cáját képviselte a kormányban. 1921-ben Wiesbadenben Loucheur egyezett meg Ratheneau-al a német dologi szállítások ügyében. Későbbi kormányokban munka- ügyi és kereskedelmi miniszter volt s többször képviselte Franciaországot a Népszövetségben és az Európa-konferen- cián.

Henry Ford legújabb termelési rendszere

Évenként 8 havi gyári és 4 havi földmunka

Bécs, november 23. Henry Ford sok éves tapasztalatai alapján új munka- rendszert dolgozott ki és azt reméli, hogy ezáltal jelentősen fokozhatja a termelést. Ezzel kapcsolatban azt állítja, hogy az új munkarendszer a munkásoknál kikü- szöbölt a monoton gyári szallagmunka káros lelki következményeit. Az első ki- sérleteket Henry Ford egy 12.000 hold kiterjedésű farmon eszközölte.

Az új rendszer nagyjában abból áll, hogy a munkások évenként négy hónapon át földmunkával foglalkoznak és nyolc hónapot a gyárakban a gépeknél tölte- nek. A mezőgazdasági munkálatoknál semmiféle gépek nem kerülnek használat- ba, a munkások mindent kézzel vége- znek. Ford azt állítja, hogy ilyen mó- don jelentősen csökkenteni lehet az Egyesült Államokban is fellépett munka- nélküliséget. Így az összes nagy farmok időről-időre szüneteltetnék a gépek igénybevételét és olyankor, amikor a gyá- rokban és malmokban visszamegy a munka, a mezőgazdaságban is kézzel dolgoznának.

Az Északamerikai Egyesült Államok ipari körei nem lelkesednek túlságosan Ford új rendszeréért és épp olyan fan- tasztikusnak minősítik, mint annak ide- jén a szaladó szallag rendszerét. Később azután be kellett látniok, hogy Ford új rendszerével meghódította az egész világpia- cot.

Művészi, stílusos, modern

Mű butorok "Transilvania"

Butorgyár CLUJ,
Str. Memorandului 1. sz. alatt
az em-leten

leszállított árak mellett

Tatar

Lapu nem
nem sz

Bucuresti-Buk
Uj Kelet tudós
delutáni ülésén
felirati vita, a
sege az, hogy ez
kormány és a li
barátság felmon
gyi alminiszter
kijelentette, hog
katasztrófalánál
azt nem is tám
Jorga természet
érdekes vita kel
jegfelsőbb alkot
vonták.

Napirend előt
tel és tiltakozó
ország brutális
adó ellen demor
kel szemben.

Isac (Kamatel
a parasztok a jó
zethessék adotar

Mirescu szociá
lirdetett gyűlése
zik, amit alkotm
Ezután az iga
jelentését a nea
és javasolja C
mandátumának
történik.

Mily
Attérnek a na
tal fel, aki szigo
politikáját. Jorg
teni a politikai

Jorga: Csak a
kém, amelyek az
saját érdekeiket

Tatarescu folyt
hogy a liberális
a kormányt. Am
tasztrófalás polit
liberális pártot,
álláspontot fog
szemben.

Jorga: Ugylát
jó maguknak, an
En mindenesetre
a társasviszonyt.

Tatarescu: Jó
miniszterelnök ur, k
na ebből a társ
vagy önöknek.

Robu cuzista:
interimáris bizott
az országban.

Ha Jor

Jorga: Ha ross
különdém őket a
tudom azonban,
és hányan marad

Tatarescu folyt
arra, hogy a liber
koronának. A kor
száélt a legfőbb a
tályével és fedezel

A liberálisokkal
szóbb vádakat sze
kapcsolatosan. Ho
ba a liberális pá
monarchikus rend
és mondanám. Be

Mesözgezi, hogy a
harcot a kormá

A korm
a hadü

Jorga: Mindene
zét a hadüzenetet
va, nem voltam e
hogy ha áprilisba
amiért volnék ross
esetre szeretném
hallani ebben a k
hatok, hogy ez a

Dávid

szegény zsidó
bankár életének
bőltől bukásáig.

regénye egyike a
gyobb sike

Ára füz
Ára köt

Kapitán az Uj

Tatarescu a liberális párt nevében hadat üzent a kormánynak a kamarában

Lupu nem akarja kikaparni a liberálisoknak a sült gesztenyét. Jorga kijelentette, hogy nem számított a liberálisok ellenzéki politikájára, de nem is ijed meg tőle

Jorga apai érzelmeket táplál a királlyal szemben

Bucuresti-Bukarest, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kamara ma délutáni ülésén megkezdődött a választási vita, amelynek feltűnő érdekessége az, hogy ez alkalommal megtörtént a kormány és a liberálisok közötti fegyverbarátság felmondása. Tatarescu volt belügyi miniszter a liberális párt nevében kijelentette, hogy a kormány politikáját katasztrofálisnak tartják és éppen ezért azt nem is támogathatják a jövőben. Jorga természetesen replikázott és igen érdekes vita keletkezett, amelybe végül a legfelsőbb alkotmányos fórumot is belevonták.

A rendőrbrutalitások ellen

Napirend előtt Ghiatá liberális szólalt fel és tiltakozott az ellen, hogy a rendőrség brutálisan lépett fel az áldozati adó ellen demonstráló magántisztviselőkkel szemben.

Isac (Kamatellenes Liga) azt kéri, hogy a parasztok a jövőben természetben is fizethessék adótervezéseiket.

Mirescu szociáldemokrata a vasárnapra hirdetett gyűlések betiltása ellen tiltakozik, amit alkotmányellenesnek bélyegez.

Ezután az igazoló bizottság betérjeszti jelentését a neamt megyei pótválasztásról és javasolja Corneliu Zelea Codreanu mandátumának igazolását, ami meg is történik.

Milyen pártokat szeret Jorga

Attérnek a napirendre. Tatarescu szólt fel, aki szigorúan bírálja a kormány politikáját. Jorga meg akarta semmisíteni a politikai pártokat...

Jorga: Csak azokat a pártokat gyűlölem, amelyek az állam érdekei helyett saját érdekeiket szolgálják.

Tatarescu folytatja beszédét. Elmondja, hogy a liberális párt kezdetben támogatta a kormányt. Am Jorga és Argetoianu katasztrofális politikája arra kényszeríti a liberális pártot, hogy határozott ellenzéki álláspontot foglaljon el a kormánnyal szemben.

Jorga: Ugyilátszik, csak addig voltam jó maguknak, amíg szükségük volt rám. Én mindenesetre másképpen értelmeztem a társasviszonyt.

Tatarescu: Jó lesz, ha utána néz, miniszterelnök ur, kinek volt nagyobb haszna ebből a társasviszonyból. Nekünk, vagy önöknek.

Robu cuzista: Liberális prefektusok és interimáris bizottsági tagok dirigálnak az országban.

Ha Jorga rossz ember volna...

Jorga: Ha rossz ember volnék, visszahídném őket a liberális párthoz. Nem tudom azonban, hogy hányan mennének és hányan maradnának nálam...

Tatarescu folytatja beszédét. Rámutat arra, hogy a liberális párt hűséges híve a koronának. A kormány nem egyszer viszályt és fedezetlenül hagyta a koronát. A liberálisokkal szemben a legkülönbözőbb vádakot szeretik hangoztatni ezzel kapcsolatban. Holott az igazság az, hogy ha a liberális párt nem volna híve a monarchikus rendnek, úgy azt nyíltan meg is mondanám. Beszéde végén ismételtén beszégett, hogy a liberálisok megindítják a harcot a kormány ellen.

A kormány nem volt elkészülve a hadüzenetre

Jorga: Mindenesetre tudomásul veszem azt a hadüzenetet, amelyre őszintén szólva, nem voltam elkészülve. Nem tudom, hogy ha áprilisban jó voltam, úgy most miért volnék rossz Önöknek? Mindenestre szeretném Duca ur véleményét is hallani ebben a kérdésben. Annyit mondhatok, hogy ez a hadüzenet távolról sem

ijeszt meg engem. Én nem kértém a hatalmat s az Önök támogatását sem. Duca ajánlotta fel nekem a szövetséget. Akkor úgy látszott, hogy Önök fognak utánunk következni. De lehet, hogy közben megdöntötték a dolgot és nem akarják egy ilyen rettenetes kormány örökét átvenni. Jorga végül tiltakozik az ellen, mintha a kormány fedezetlenül hagyta volna a koronát.

Xeni liberális emlékezteti Jorgát, hogy a federációs kormány bukása után azt a kijelentést tette: „Ne csodálkozzék a korona, ha vér fogja befeckendezni a királyi palota lépcsőit!”

Jorga: Ezt nem így mondtam. Köztem és a korona között mindig a legjobb volt a viszony. I. Károly király fiának éreztem magam, Ferdinánd királlyal szemben — a megfelelő távlatot betartva, testvéri érzéseket tápláltam, míg II. Károlyal szemben apai érzésekkel visel-

tettem. Biztosíthatom Önöket, hogy a jövőben is meg fogom védeni a korona jogait.

Xeni: 1923-ban Jorga és Lupu arról vitatkoztak a kamarában, hogy meg kellene szorítani a királyi előjogokat.

Lupu közbeszólt valamit, mire Xeni gunyosan replikázik:

— Ertem az Ön idegességét. Attól tart, hogy el találnák rontani a kormányba való belépésének esélyeit.

Lupu: Önöket az bántja, hogy én nem akarom Önöknek a sült gesztenyét kikaparni. A liberálisoknak nincs joguk a királykérdésben másnak tanácsokat adni. Önök legfeljebb a június 8-iki nyilatkozatukat olvashatják fel. Az, amit Önök csinálnak, nem más, mint politikai zsarolás...

Ezzel a vita be is fejeződött, a következő felszólaló egy kormánypárti képviselő volt, aki természetesen a kormány érényeit magasztalta.

UJ ERŐS VALVO-CSÖVEK

Által a kis rádiókészülék óriási lesz; ha rádiót vesz, kérje a VALVO-csőveket.

Madgearu: Nem szabad a fizetéseket a minimális életszükségletek nivója alá szállítani

A nemzeti parasztpárti kormány volt pénzügyminisztere szerint az állam a költségvetési redukción teret eljutott a legvégső határig

Bucuresti-Bukarest, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti „Curentul” érdekes beszélgetést közöl, amelyet a lap munkatársa Virgil Madgearuval, a nemzeti parasztpárti kormány volt pénzügyminiszterével folytatott a költségvetési redukción kapcsolatos, aktuális gazdasági és pénzügyi kérdésekről. Madgearu a beszélgetés során többek között a következőket mondta:

— A háború előtt a pénzügyminiszter előbb megállapította, hogy mire van szükség az államnak és ehhez alkalmazta a bevételi előirányzatot is. Ma a helyzet fordítva áll: először megállapítják, hogy milyen bevételekre lehet számítani és ehhez mérten limitálják a kiadásokat. Ez a módszer ma kétségtelenül szükséges is, de nem lehet ad libitum alkalmazni, anélkül, hogy elkerülhető volna az állam teljes szétzúllása és a társadalmi élet primitívizálódása. Nem lehet a fizetéseket a minimális létszükségletek

nivója alá szállítani, például — legalább is addig nem, amíg az élet megfelelő mértékben nem olcsóbbodik.

— Ha mégis így módon kellett a költségvetést kiegyensúlyozni, úgy ennek nemcsak a világgazdasági válság az oka. Határozottan állítom, hogy a helyzet sokkal könnyebb volna, ha az állam aktív és céltudatos pénzügyi és adópolitikát folytatott volna. 800 millió lejt osztottak ki a gabonakereskedők között, holott a felével meg lehetett volna csinálni a gabona-értékesítő intézetet és ezen keresztül megvalósítani a buza kényszerárát. A mező gazdasági jelzőlog hitelintézetnek másfél milliárd leje van a Banca Nationalánál, amivel legalább a nagybirtokosok helyzetét lehetett volna könnyíteni. Ha diszkrétan keresztülviszik a bankok szanálását, ahelyett, hogy nagy zaj mellett nagy összegeket költöttek volna el erre a célra, úgy Románia ma nem állna ott, hogy minden hitelét elveszítette és nem bukkott

volna meg három hónap alatt három nagy pénzintézet.

— Csak néhány példát hoztam fel, annak illusztrálására, hogy az aktív és teremtő gazdaságpolitikának nyoma sem volt. Enélkül azonban sziszifuszi munka egy bizonyos összegre redukálni a költségvetést, hiszen senki sem tudhatja, hogy a jövő évben a leszorított bevételi előirányzat megvalósítható-e. Nem a közkiadások leszorításában, hanem a magángazdaságok jövedelmének emelésében áll a gazdasági válság megoldásának kulcsa.

A továbbiakban Madgearu kifejtette, hogy rendkívül nehéz dolog az ipari termékek árait a mezőgazdasági termékek árához adjusztálni, miután a nemzeti és nemzetközi kartellek akadályozzák a válság likvidálását. Egy másik oka ennek a túlzottan magas vámtarifában keresendő, amelyet revizó alá kell vinni. Az államnak ellenőrzés alá kell helyezni az ipari kartelleket és trösztöket.

A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara táviratilag tiltakozik a kormánynál a magántisztviselők és alkalmazottak áldozati adója ellen

Javaslatok a hitelélet normalizálására, a fogyasztás emelésére a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara tegnapi ülésén. A határozati javaslatokat memorandumban terjesztik fel a pénzügyminiszterhez

Oradea-Nagyvárad, november 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara igazgatósági tanácsa tegnapi Farkas István elnöklété alatt rendkívüli ülést tartott.

Az elnöki megnyitó után Farkas István azt a javaslatot tette, hogy az iparkamara elnöksége a nagyváradi kereskedő-társadalom nevében jelentsen be tiltakozást a Comisia intermirarenál a postai csomagok kézbesítésénél illetéktelenül szedett taxák ellen. Ezután azt az indítványt terjesztette az ülés elé, hogy a kamara táviratilag tiltakozzon a magántisztviselők és alkalmazottak áldozati adója ellen és ezt a tiltakozását táviratilag közölje a kormánnyal.

Az indítvány egyhangú elfogadása után a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének körlevelében foglalt három következő kérdést vitatták meg a gyűlésen megjelent kamarai tagok:

1. Hogyan lehetne az ipari cikkek árát a mezőgazdasági cikkek nivójához mérni?
2. Mi a teendő a hitelélet normalizálása és a bizalom helyreállítása érdekében?

3. Mi a teendő a fogyasztás emelése érdekében?

Az aktuális problémákhoz elsőnek Reichard Dezső szólott hozzá, aki a válság leküzdése érdekében elsősorban egy országos pénzintézet felállítását tartja szükségesnek. Az állam azonnal utalja ki a tisztviselők járandóságait és haladéktalanul fizesse ki belföldi tartozásait, mert csak ezáltal válik lehetővé a fogyasztás emelése. A Banca Nationala megfelelő költségekkel és a bankjegyforgalom felemelésével járuljon hozzá a gazdasági élet normalizálásához.

Ezután dr. Fried János emelkedett szószárra, aki hosszabb beszédben fejtette ki mindazokat a lehetőségeket, amelyek mellett az ország gazdasági életének szanálása lehetséges volna.

Dr. Popper Akos a hitelélet visszaállításának, illetőleg normalizálásának első feltételét abban látja, hogy a közönség körében szűnjön meg az a pánik, mely végül is a bankok tevékenységének elpusztításához vezet azáltal, hogy mindenki siet bankbetéteit kivenni, ahelyett, hogy éppen a bankbetétek fokozása által segitene elő a bizalom helyreállítását és az üzleti élet normalizálásának vissza-

állítását. Beszéde további folyamán hangoztatta, hogy a pénzügyi válság egyik főokát abban is keresni kell, hogy a Banca Nationala nem áll abban a mértékben a pénzintézetek rendelkezésére, amilyenre ezeknek szükségük volna.

Farkas István elnök zárószavaiban teljesen magáévá tette Popper Akos azon felfogását, hogy a közönségnek nem szabad a betétek kivételének forszírozásával a bankok normális üzletmenetét és biztonságát veszélyeztetni, mert ezzel csak a válságot mélyítik és a pánik-hangulatot fokozzák.

A gyűlés végül hozzájárult ahhoz, hogy mindazokat a javaslatokat és követeléseket, amelyek a gyűlés folyamán elfogadtattak memorandumban foglalják és azt haladéktalanul a pénzügyminiszterhez juttatják el.

A próféta gyermek

Méhemend Fleg megrázó szülő regénye
Ára 180 lej és portó
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYÁBAN

Dávid Golder

A szegény zsidófiából lett nagystílű bankár életének főlemelkedéséről bukásáig. Irene Nemirovszki regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek
Ára füze 136 lej.
Ára kötve 204 lej.
Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
Utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Egy marosvásárhelyi zsidó orvos Németország legkiválóbb tudományos intézetében

Nemrég érte az a megtiszteltetés az erdélyi orvostudományt, hogy a budapesti egyetem orvosi fakultása, hat év óta először választott egyetemes marosvásárhelyi zsidó orvost. Dr. Blatt Miklós marosvásárhelyi szemész lett.

A választás — méltán mondhatjuk — megérdemelt és jogos volt, hiszen marosvásárhelyi orvos hírneve már régóta túlnőtt a hazai határokon. Orvosi értekezései a kolumbiai és más amerikai egyetemek orvosi folyóirataiban jelentek meg angol nyelven és ugyancsak, hogy ez az internacionális hírlevél, a hazai jelentékeny siker után meghozta az első nagyobb külföldi megtiszteltetést is.

Berlinből érkezik az a hír, hogy dr. Blatt Miklós most ott a Kaiser-Wilhelm-Forschungsinstitut für Biologie keretében belül dolgozik, mint tudományos vendég.

A marosvásárhelyi orvosnő az alacsonyabbrendű és gerinces állatoknál végez nagy perspektívájú és sikerrel kecségető kísérleteket a szeméremékekéről és átültetéséről, továbbá nagyjelentőségű tanulmányokat folytat a szem leneségének és látóidegének átültetéséről a szervezet más helyeire. Főleg szalamandrák és hékerek képezik kísérleti anyagát.

Szőrmét soha olyan olcsón nem vásárolhatott mint most. Összes bundáinkat eladjuk! Déry szücsáruház

Ebben az intézetben dolgozott korábban a derék lejegyző néhány évtizedig a Patkósból regnálóként. A világhírű berlini intézet legújabb munkatársa éppen dr. Otto Warburg orvostanár, aki nem rég kapta meg az 1931-es Nobel-díjat.

Reméljük, minden lokálpatriotizmus nélkül, hogy dr. Blatt Miklós is rekonstruálni fogja kísérleteinek sikerével a nagy tradíciójú tudományos intézet elöregedett bizalmát. (b. b.)

Nehézségek mutatkoznak a Bécsbe érkezett oroszországi gabona átvétele körül. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Bécsbe érkezett nagyobb mennyiségű oroszországi gabona átvétele körül nehézségek mutatkoznak. Az oroszok csak dollárt voltak hajlandók ellenértékül elfogadni, de ezt a kívánságot az osztrák importőrök a devizaforgalom korlátozásai miatt nem tudták honorálni. Moszkvai híradások szerint orosz részről kijelentették, hogy elfogadják a sillinget, de az Ausztriában rendelt iparcikkek ellenértékét Oroszországban is csak sillinggel fogják fizetni.

Nagyarányu dinamitlopások Ausztriában. Bécsből jelentik: Néhány nappal ezelőtt Admontban 45 kilogram robbanóanyagot loptak el. Mint most jelentik, Grazban és Grafenauiban szintén hasonló lopások történtek, ezekben a városokban tíz egyenként ötkilós dinamitsomagot loptak el. Marbachban kifosztottak egy robbanóanyagraktárt. A hatóságok megvanak a feladatuk, hogy politikai célból elkövetett rendszeres lopásokról van szó. A csendőrség széleskörű nyomozást indított.

Három huzás! Főnyeremény 1.000.000 lej!
Össznyeremények: 3.500.000 lej. — Nyereményeket az erdélyi református egyházkerület pénztára azonnal és készpénzben fizeti ki. Ne szalassza el szerencséjét és vegyen református kórház sorsjegyet!
Első huzás november 30-án
Csak egy élete van! Próbálja meg egyszer szerencséjét!
Erre a legjobb alkalom, ha református kórház sorsjegyet vásárol. Egy sorsjegy ára 100 lej. Kapható tözsdékben, üzletekben, bizományosoknál, piaci árusoknál.
Központi sorsjegyiroda Cluj, Str. Bratianu 51. szám.

Egymillió, harmincötezer és 154 lélek lakik Palesztinában

A legjobb statisztika adatai. Tel Avivban 46.062 zsidó lakos él
Jeruzsálem, november 23. Csütörtökön, november 19-én tették meg a népszámlálást Palesztinában. A közzétett jelentések szerint Palesztinában 1.035.154 lélek lakik. Az 1922-ben történt népszámlálás idején az országban 775.182 lélek lakott.
Tel-Avivban, amelyben túlnyomó részben zsidók laknak, a hivatalos statisztika 46.062 lelket állapított meg.
A népszámlálási statisztika nemzetiségi és vallási rovatának eredményeit még nem közölték.

A növekvő világválság közepette vajjon miben reménykedhetnek még a kétségbeesett szegény emberek? Bizony nem sok reménnyel kecsegtet a holnap, de még ebben a kilátástalan, szomorú világban is van egy reménysugár, amely egy szebb holnap lehetőségét csillogtatja meg az emberek előtt. Mindössze 100 lej kell kockáztatnia ahhoz, hogy könnyűszerrel olyan hatalmas pénzügyi birtokba jusson, amely egész életét gondtalanná és boldoggá teheti. Csupán egy Zsidó Kórház sorsjegyet kell vásárolnia és résztvehet a legnagyobb nyereményű huzásain, amelyek már a legközelebbi napokban kezdődnek. Kisorsolásra kerül egy darab egymillió, 200.000 lejes, több 50.000, 25.000, 10.000 lejes és számos kisebb nyeremény. Postai megrendelésnél 100 lej beküldése ellenében portómentesen küld sorsjegyet a Zsidó Kórházegyesületnek Központi Sorsjátékintézetébe Cluj, Piața Unirii 20.

Száraz idő várható. Budapestre jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint továbbra is száraz és hűvös időjárás várható. A hőmérséklet Budapestben ma délelőtt 4 fok Celsius volt.

Pixavon, Pitral-t tartalmaz. A Pitral hozzáadása által a Pixavon prophylaktikus hatást gyakorol, amennyiben a hajnövést és hajpillinget előnyösen befolyásolja. A Pixavon ennélfogva elsőrendű hajápoló szer. Nincs több korpa, ha Pixavon-Shampoo-t használ. (10 lejért két mosáshoz) és folyékony Pixavon (egy babypalack 28 lej 2-3 mosáshoz.)

Mi tudjuk és elhisszük Önnek, hogy fáradt, hogy idegei meg vannak viselve, nincs türelme száraz mondatokból gyakorolni a román nyelvet. Ezért ajánljuk Önnek a Vidám Nyelvgyakorló-t, melynek eddig megjelent 6 pompás füzet, amelyet, hogy a nyelv nehézségeit könnyedén lopja bele Önbe, abszolút szórakozást is nyújt. Szellemes anekdoták, tréfák vannak belezúfolva a 6 füzetbe, magyar-román szószarint fordításban s így önkénytelenül is olyan szavakat és kifejezéseket sajátít el, amelyet a mindennapi életben eddig nélkülözni volt kénytelen. A 6 füzet leszállított ára eddig 120 lej helyett 50 lej. Könyvoszályunk utján rendelje meg még ma, mert korlátolt számban van s elfogy.

A Cristal Palace összes termeiben rendezik a ZsidóNőegylet vasárnap délután 5 órai kezdettel szokásos teadélutánját. Elsőrangú zenéről gondoskodva, külön meghívók nem bocsátottak ki.

A szovjet megnevezési szerződést köt Lengyelországgal. Londonból jelentik: Diplomáciai körökből származó értesülések szerint a szovjet közelebről megnevezési szerződést köt Lengyelországgal.

Egy csikágói özvegy háromnegyedmillió dollárt hagyott gazdátlan kutyák gondozására. Londonból jelentik: Egy gazdag csikágói özvegy végrendeletében háromnegyedmillió dollárt hagyott gazdátlan kutyák gondozására. Az állatvédő egyesület szerződést kötött egy taxivállalattal, amelynek autói a kóbor kutyákat a most létesített kutyaklinikára szállítják ahol az állatokat fürdőkben, mesterséges napfénykezelésben fogják részesíteni és bőségesen ellátják étellel.

Rómába hívják össze pünkösdre a reumatizmus leküzdésére alakult egyesület kongresszusát. Rómából jelentik: A reumatizmus leküzdésére alakult nemzetközi egyesület Amszterdamban tartott elnökségi ülésen úgy határozott, hogy a legközelebbi kongresszust pünkösdre Rómába hívja össze. Lehetséges, hogy az 1932-ik évi kongresszust Moszkvában fogják megtartani.

NAPROL-NAPRA

Hogy mennyire messze mentek radi kalizmusban a tiroli iparosok, legjobban bizonyítja, hogy a lendecki ipartestületi gyűlésen egy mézárasmester beszédében, a többiek zajos tetszése mellett a legkomolyabban azt követelte, hogy adják át neki az összes politikusokat, hogy azokat a legteljesebb szakértelemmel lemészárolhassa. Az ipartestület a kérdésben nem hozott határozatot, ugylátszik, nem bízik a mézárás szakértelmében.

Pozsonyban meghalt Csehszlovákia legöregebb diákja, a kilencvenkétéves Kabina Ferenc. Az elhunyt ösdiák régebben Budapesten ügyvéd volt, a forradalom után visszavonult praxiszától és néhány évvel ezelőtt beiratkozott a pozsonyi egyetem orvosi fakultására és szorgalmasan tanult egész haláláig.

Marconi az olasz postai és katonai hatóságok jelenlétében új kísérletet végzett rövidhullámhosszu találmányával, amely ötven centiméteres hullámhosszon lehetővé teszi a rádióállomások egymás közötti titkos táviratozását, ami főleg hadászati szempontból rendkívül fontos. Marconi új apparátusa mindössze akkora és olyan nehéz mint egy középnyagságu kézitáska.

Sir Malcolm, Cambell angol autóversenyző kincskereső expedícióra készül a Csendes óceánon Cocos szigetére, ahol állítólag két millió font értékű kincs van elrejtve. A kincset egy évszázaddal ezelőtt tengeri kalózok rejtették el a szigeten. Már eddig is több expedíció kutatott a kincs után, de eredménytelenül.

A Chicago Tribune szerint az oregoni Saalemben egy tönkrement vándorcirkusz elhagyta elefántját, amelyet a nagy költség miatt nem tudott élelmezni. A város vezetősége a lapokban hirtetést tett közzé, hogy ki hajlandó ajándékba elfogadni a gazdátlanul maradt elefántot.

Piscator januárban Moszkvába utazik s folytatja „A barbarai halászok lázadása” című megkezdett filmjének felvételeit.

Ügyvédi határ-időnapló 1932 480 Lepege-nál Vidékre után-Cluj vétel.

A jövő aratáskor kevesebb lesz a buzakészlet a világ gabonaraktaiban. Londonból jelentik: A kanadai Dominion Bureau of Statistic szerint a világ importállamainak buzaszüksége 825 millió bushel, szemben az elmúlt évi 785 millióval. Valószínű, hogy a természeteslegből több fog elhelyezést találni s a jövő évi aratáskor kevesebb lesz a buzakészlet a világ gabonaraktaiban.

Coolidge nem jelölteti magát a jövő évi amerikai elnökválasztáson. Newyorkból jelentik: A lapok értesülései szerint Coolidge volt amerikai elnök a jövő évi elnökválasztáson nem fogja kandidálni magát. A demokraták ellenjelöltje Hooverrel szemben valószínűleg Frank Roosevelt, Newyork állam jelenlegi kormányzója lesz.

Finnországban közelebről várható az alkoholtilalom felfüggesztése. Londonból jelentik: A lapokhoz érkezett helsinki jelentések szerint közelebről várható Finnországban az alkoholtilalom felfüggesztése, mert a franciák csak olyan feltételekkel voltak hajlandók kölcsönről tárgyalni, ha a finn kormány a francia borokat beengedi.

Az új biztosítási törvény végrehajtási utasítása
magyar nyelven megjelent
60 lejért kapható az Uj Kelet kiadóhivatalában. 100 lej
A törvény román és magyar nyelvű szövegével együtt

„OLLA” GUM
a világmárka megővja Önt a nemibetegségek-től.

Színház—Mozi

A Magyar Színház heti műsora

Kedd este 8 1/4 órakor: Váradi Miklós jubileuma és bucsuja a színpadon. Ünnepi előadás. Színrekerül: A babonások. (Sebesi Samu darabja. Először. Rendes helyárak. Bérlet 11. sz. „B”. Sorozatsz. 67.)

Szerda: Szerelmi párbaj. (Ujdonság, először. Bárány Hatvany Lilinek Amerikában óriási sikert aratott színjátéka. Poór Lili főlépésével. Váro Anny bemutatkozása. Premierbérlet 13. sz. Sorozatszám: 68.)

Csütörtök: I. Sebő Miklós, a rádió és gramofon legkedvesebb sztárjának főlépése legújabb és legnépszerűbb slágerszámai. II. Szovjetházasság, vagy A kör négyzögesítése. (Ujdonság, először. Katejev világhírű vígjátéka. A történet színhelye: Oroszország 1931-ben. Napi bérlet 12. sz. A. Sorozatszám: 69.)

Péntek: I. Sebő Miklós, a rádió és gramofon legkedvesebb művészeinek főlépése teljesen új műsor keretében. II. Szovjetházasság, vagy A kör négyzögesítése. (Ujdonság, 2-szor. Napi bérlet 12. szám, B. Sorozatszám: 70.)

Szombat d. u. Az elcsérelt ember. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 71.)

Szombat este 8 1/4-kor: Feketeszaru cseresnye. (Bérletszűnetben. Sorozatszám: 72.)

Vasárnap d. u. 5-kor Tánase revütársulata.

Vasárnap este 9-kor: Tánase revütársulata.

CORSO-MOZGÓ műsora

Kedd 3, 5, 7, 9 órakor premier: A nagy attrakció. Richard Tauber szenzációs filmje. Zeneje: Lehár és Brodskytól. Műsor előtt: A legújabb Micky Maus.

Szerda 3, 5, 7, 9 órakor: A nagy attrakció.

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órakor: A nagy attrakció.

SELECT-MOZGÓ műsora

Kedd: Olympia. Molnár Ferenc hasonlevű szindarabja nyomán készült szellemes vígjáték, főszerepekben: Nora Gregor és Theo Shall.

Szerda: Olympia.

Csütörtök: Olympia.

Jön: Trader Horn, az eddig megvalósított dzsungel filmek legszebbje. Eredeti afrikai felvételek.

Színház-Mozgó műsora

Kedd d. u. 3, 5, 7, 9 órakor: Ma táncol Marietta. (Mary Lou). Bábos szerelmi történet, a címszerepben Lya Mara. Előtte: Micky Maus.

Szerda d. u. 3, 5, 7, 9 órakor: Ma táncol Marietta. (Mary Lou.)

Csütörtök d. u. 3, 5, 7, 9 órakor: X-27, a titokzatos asszony. (A szezon legnagyobb hangos filmsikere, a főszerepekben Marlene Dietrich és Victor Mac Laglen. Rendezte: Joseph Sternberg. A világ legelső filmsztárjának kolosszális filmreke. Előtte két Micky Maus.

Helyárak: földszint 20 lej, erkély 10 lej.

URANIA-MOZGÓ műsora

Kedd: Általános közkívánatra: Almarsall. Nagyszerű vígjáték, főszerepekben: Vlasta Burian és Roda Roda.

ASTRA Mozgó műsora

Kedd: Utoljára: A csábító. Mona Maris és José Moyica. Nagy kísérő műsor. Egész Kolozsvár megnézte.

Szerda: Művészi premier: A primadonna betörője. Jeanette MacDonald és Reginald Denny, a newyorki Opera tagjai és fényes kísérő műsor.

Csütörtök, péntek, szombat: A primadonna betörője és fényes kísérő műsor. Művészi esemény!

Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 15, 25, 35 lej.

KÖZGAZDASÁG

Csak az ipari szeszre terjed ki a szeszmonopólium

Háromszáz vagon borszeszt engedélyez az új törvény, amely az eddigi tervek szerint január elsején lép életbe

Bucuresti-Bukarest, november 23. A szeszmonopóliumról szóló törvény, mint már jelentettük, teljesen elkészült. A pénzügyminisztérium a törvényjavaslatot véleményezés céljából megküldte a törvényelőkészítő bizottságnak. A törvényjavaslat szerint, az ipari szesznel bevezetik a monopóliumot, a borszesznel ellenben fenntartják a jelenlegi rendszert, vagyis évenként legfeljebb háromszáz vagon borszesz lesz termelhető. A kisüstökre vonatkozólag a törvényjavaslat úgy intézkedik, hogy azok évente legfeljebb 4 és fél hónapig működhetnek és pedig két hónapig cujka készítésére, 2 és fél hónapig pedig bortermékek feldolgozására használhatók. A törvénytervezet december elején kerül parlament elé és a megszavazott törvényt január elsején léptetik életbe. A szeszmonopólium koncesszionálása ügyében egy román és egy külföldi tőkésoporttól kapott ajánlatot a kormány. Ertesüléseink szerint a kormány valószínűleg a külföldi pénzoport ajánlatát fogja elfogadni. A szeszital- és likörgyárosok szövetsége interveniált a pénzügyminisztériumnál és kérte, hogy módosítsák a szeszitalszállítási igazolványok kiadásának módozatait. Az intervenció eredményeképpen a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az esetben, midőn a likőr- rum- és konyakgyárak, amelyeknek szeszital nagyraktáruk is van, legalább tízliter közönséges palinkát és emellett bármilyen mennyiségű likőrt, konyakot vagy rumot adnak el, az adóhivatalok a szállítási igazolványt adják ki. Az esetben, ha palinkát nem adnak el, hanem csak rumot, likőrt és konyakot, úgy a szállítási igazolvány csak akkor adható ki, ha az eladás összesen (rum, likőr és konyak) tíz liter.

vetsége interveniált a pénzügyminisztériumnál és kérte, hogy módosítsák a szeszitalszállítási igazolványok kiadásának módozatait. Az intervenció eredményeképpen a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az esetben, midőn a likőr- rum- és konyakgyárak, amelyeknek szeszital nagyraktáruk is van, legalább tízliter közönséges palinkát és emellett bármilyen mennyiségű likőrt, konyakot vagy rumot adnak el, az adóhivatalok a szállítási igazolványt adják ki. Az esetben, ha palinkát nem adnak el, hanem csak rumot, likőrt és konyakot, úgy a szállítási igazolvány csak akkor adható ki, ha az eladás összesen (rum, likőr és konyak) tíz liter.

TŐZSDE

Kolozsvár, november 23. Márka 40,20, holland forint 68,50, dollár 169, font 6,60, francia frank 6,70, lira 8,80, cseh korona 4,99, pengő 23, dinár 3, schilling 21, svájci frank 33,15, zloty 19,50, belga forint 24.

RADIO MŰSOR

Kedd, november 24.

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Zenekari hangv. 19:40: Grammfón. 20: Rádió zenekar. 20:45: Dales. 21:15: Rádiózenekar. Utána hírek.

Budapest. 9:15: Zenekari hangv. 9:30: Hírek. 12: 05: Házikvartett. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2:45: Hírek. 4: Mesedélután. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A gyermek és az idős ember sportja. 5:30: Népszerű grammfónhangv. 6:10: Francia nyelvoktatás. Magyar nóták. 7:25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7:30: Strauss Richard: Rózsalovag c. operája. Közben pontos időjelzés, időjárás, majd cigányzene.

Bécs. 11:30: Zenekari hangv. 19:30: Mozart: Szókratész a Szerályból című operája.

Berlin. 19:45: Táncest. 21:30: Zenekari hangverseny.

Breslau. 23:10: Kávéházi zene, utána operettrészletek.

Hamburg. 20: Bizet művek. Utána Bizet Dzsamilé c. operája.

Langenberg. 20: Offenbach művek. — 20:30: Zenekari hangv.

Lipce. 19:30: Szórakoztató zene. — 23:30: Grammfón.

Stuttgart. 19:45: Operettrészletek. — 22:10: Fuvószene. 23:30: Táncczene.

Varsó. 18: Filharmonikusok Mozart estje. 20:15: Kálmán: A csikágói herceg nő c. operettje.

Milánó. 19:15: Könyvű zene. 21: Szimf. hangverseny.

Róma. 19:50: Grammfón. 21: Hangv. Prága. 17:55: Grammfón. 22:20: Vendéglői zene. 23: Óraütés.

Pozsony. 12:30: Rádiózenekar. Osló. 18:45: Orgonaverseny. 20: Rádiózenekar. 23: Táncczene.

Toulouse. 20: Orosz dalok. 21: Operettrészletek. 23: Jazz.

Szerda, november 25.

Bukarest. 18:10: Rádiózenekar. 19:50: Grammfón. 20: Tenorhangv. 20:30: Szimfonikus hangv. Utána hírek.

Szenzációsan olcsó könyvek

- Adler: Marx, a gondolkodó Lej 25
- Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek Lej 7
- Andersen: A muzikális malac Lej 4
- Andrejev: A pince mélyén Lej 48
- Balzac: A lédere Lej 30
- Barbusse: Jézus Lej 65
- Bauer: A szocializmus útja Lej 6
- Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai Lej 20
- Bernstein: Mi a szocializmus Lej 5
- Bernstein: Görlitzl pártprogram Lej 12
- Bernstein: Lasalel Ferdinand és je-lentősége Lej 18
- Csehov: Kisértetes éjjel Lej 40
- Csehov: Idegenkenyér Lej 40
- Csehov: A fekete barát Lej 40
- Csehov: A koldus Lej 40
- Farkas: Kisértetek Lej 30
- Frensen: A s Anna Hollmann el-süljedése Lej 15
- Gergely: Játszik az ucca Lej 25
- Hamsun: Őszi csillagok Lej 15
- Jászai: Az agitáció Lej 4
- Kassa: Mi az igazság Lej 5
- Vanczák: Szakszervezeti demokrácia Lej 5

- Kertész: Nemzetköziség útja Lej 40
- Lasalle: Az alkotmányról Lej 5
- Lasalle: Munkásprogram Lej 6
- Macdonald: Szocializmus és társad. L. Lej 48
- Marx: Osztrájharcok Franciaországban Lej 48
- Marx: Bér és profit Lej 20
- Marx: Harmadik Napoleon állam-csinye Lej 20
- Marx: olgárháboru Franciaországban Lej 20
- Masekincs: A világ népeinek me-séiből Lej 30
- Mígray: Egy keresztény szociális állam-története Lej 18
- „ Az internacionalis története L. 25
- „ Egyház és szakszervezetek L. 5
- Müller: Marx és szakszervezetek Lej 15
- Multatull: Max Havelar Lej 45
- Pach: Társadalmi ember élete Lej 25
- Pargus: Állam, ipar, specializmus Lej 20
- Róka Tóni: Erger-Berger Lej 35
- Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései Lej 5
- Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut Lej 8
- Szemes: Mi az osztrájharc Lej 5
- Webb: Kapitalizmus hanyatlása Lej 35

Kaphatok az „UJ KELET” könyvosztá yában
Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

Budapest. 9:15: Katonazene. 9:30: Hírek. 12:05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2:45: Hírek. 3:30: Morse távfolyam. 4:10: Amerikai asszonyklubok. 4:45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5:30: Operettrészletek. 6:45: Olasz nyelvoktatás. 7:15: Előadás. 7:45: Zongoraest. 21:30: Pontos idő, hírek. 9:40: Munkásegylet hangv. majd cigányzenekar.

Bécs. 19:35: Szimfonikus hangv. 20:45: Zenekari hangv. 22:15: Jazz.

Berlin. 21:30: A harmincéves háború költészete, utána jazz.

Breslau. 19:35: Szórakoztató zene. 20:30: Táncczene.

Frankfurt. 19:40: Stefan Zweig színi-és táncnapjára.

Hamburg. 22:30: Könyvű zene.

Langenberg. 20:25: Hangverseny, utána táncczene.

Lipce. 19:30: Ünnepi hangv.

Varsó. 18: Csajkovszkij est. 19:30: Grammfón. 20:15: Mandolin. 21:20: Hangv. 23: Könyvű és táncczene.

Milánó. 19:10: Könyvű zene. 19:30: Grammfón. 20:45: Operett.

Róma. 21: Mozart: Bastiano és Bastiana c. operája. Utána Puccini: A köpeny operája.

Prága. 20:10: Fuvósötös.

Pozsony. 15: Rzenekar. 18: Magyar énekes. 20: Rádiózenekar. 22:35: Táncczene.

Toulouse. 18:45: Könyvű zene. 20: Grammfón. 21: Katonazene. 23:45: Zenekari hangverseny.

Madrid. 20: Grammfón. 23: Vonalas. 23:30: Grammfón.

Riga. 19:05: Szimf. hangv. 21:30: Légy. 22: Indulók.

Páris-eiffel. 21: Szimf. hangv.

Apróhirdetések

Hölgyek figyelmébe. Legújabb Bubi paróka transzformáció villannyá gondórtve, mely 6-8 hónapig megtartja a hullám és göndöröset felelősség mellett. Egyedüli készítője **Mussa Gyula**. Memorandulul 10.

Ezüst evőeszköz vásárlásánál csak harang védjeggyel ellátott árut kaphat, mint egyedüli bármely külföldivel egyenértékűt, **Tacamul** ezüstárnyag. Cluj Str. Gen. Neculcea (Kornis ucca) Nr. 10.

Újra megnyitott Léb ort. kóser étterem Malom u. 14 sz. alatt. Izletes ételek, olcsó árak, kellemes helyiség. Utazóknak 10% kedvezmény. Abonoma, esküvői bankettek olcsó áron.

Ebédli, kaukázusi diógyökér, finom ívvel, eladó. Berkovits műasztalos, Debra ma ucca 2.

Gyümölcsfák gyógykezelését legújabb módszer szerint, jótállás mellett és kert rendezést vállal vidéken is, olcsó rózsák stb. S. Snegdarek Cluj, Str. Gen. Grigorescu 104., földszint.

Egy szoba, konyhás lakások kiadó. Calea Traian 13.

Két darab öntöttvasüst eladó. Calea Traian 13.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Reskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához P. Üniri 20.

Jól jövedelmező nagyobb kolozsvári bérház elsőhelyű bekebelezés mellett 700-800.000 lejes kölcsönt keres. Ajánlatokat „Tökeelhelyezés” jellegre a bank adóba kérünk.

Rados festékkereskedés Ferdinand király uti (Wesselényi ucca) 21. üzletben nyílt kiadó.

Intelligens leány lakást kaphat a belvárosban külön szobában, fürdőszobával zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

Chanukára, purimra vidám egyfelvonásosok

Solem Alejchem: Válgak, ne válgak!
Solem Alejchem: A két antiszemita
Szabó Imre: Gábor tünneplő
Szabó Imre: Egy finom kis partizán

Az Uj Kelet és hánsa
Ölkkeink forrás m
Kéziratok megörzésü

Meccs a f
Mégsem me-gok Ameriká távirati irodá Igaz ugyan, k kanélküli h csomban; igaz sohasem volt ma; igaz, hog pár ezer ban szemben azon megtartott ru nyerték meg szemben.

Valami van kában, ami vi üzött idill me dalmi harmón fegyház. Az e kis amerikai lís verseny e klasszikus haz elismerésemé Söt azt is r és bünözés m amerikai arán jén. Talán r hogy a lehar ban ma egyed még pihenni, hogy az éheni szélével kelle

Hiába: a v Hajdan a prof az amerikai minden öröm mára. Ma ezt át. Ha Petőfi Amerikában é mazná meg hi mostanában? ban...

A Cuza-di

Nem is olya Cuza professz Nemcsak an családalapító usztáson kivü dinasztiait alaj hirdesse nevé teinek dicsősé

A családi d giummal kezd forradalmi sz amikor román met közzadás

Es a leford lyett ráirta a Igy lett bel Nem is volt zsidó ujságró plágium-ügyet

Cuza le is katedrjáról. nyebbik végét Felcsapott a Azóta is az, Es mindez a

Akinek a le egyetem egyik romániai an konyhája. Hog pontjává lett a tiszemita rend

Némelyik b molyan neki a egyre nagyobb mita áradatna megfojtani az a gyökér Cuza akinek a „teki kezdeni.

Végre — ak — Cuzának is nulinia. A naiv olvas mány fellélegz megörült anna könnyű lesz m Igen ám ha azonban nem tette, hogy ne galomba menn A fia kell leg